GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 11. Brasiovu 17/5 Februariu **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

La fondulu academiei romane de drepturi.

La acestu templu alu Minervei a mai incursu, dupa cum suntemu informati urmatóriele contribuiri:

Prin zelulu si staruinti'a dlui jude cerc. in Bethleanu Fl6th Ferencz Adolf, totu odata membru ordinariu alu Asociatiunei trans., s'a tramisu 20 fl. 50 cr.

Prin d. protop. in Clusiu Gavrila Popu s'a tramisu cá venitulu unei representatiuni teatrale, tienute in favórea fondului academiei, din partea bravei junimi romane studióse acolo 28 fl.; totu prin numitulu domnu protop., s'a tramisu o obligatiune privata dela d. parochu in Fejurdu Demetriu Cosm'a, prin carea numitulu domnu se deoblega in cursu de 10 ani incepundu dela 15/3 Maiu 1872 a contribui in favórea academiei 50 fl. Publicarea detaiata a contribuiriloru incurse va urmá in organulu oficiosu alu Asoc. „Transilvani'a".

Amu dorí cá fratii din Romani'a, provediuti cu stari materiale mai binecuventate, se ne vena si densii in ajutoriulu realisarei scopului de cultura mai inalta, ce se intentionéza prin intemeiarea acestui institutu. —

P. S. Prin nobil'a staruintia a dlui vicecolonelu (Oberstlieutenant) dela baile erculane (Mehadi'a) Marcus Rottar, s'a tramisu cá contribuiri la fondulu academiei dela mai multi domni generosi sum'a de 26 fl. si 1 Napoleond'or.

Primésca toti respectivii domni contribuitori in numele salutariului scopu intentionatu multiumirile fratiesci cele mai cordiali. —

Brasiovu 16 Febr. 1872.

La situatiune.

„Destéptate Ardélule, destéptate! Destéptate din ametiél'a, in care te au cufundatu apasatorii, schilavitorii tei, sciindu ca te ticalosiescu, si te au tienutu conscii asia in decursu de 6 ani intregi!

Talpra ... most vagy soha! Sari, scólate ... acum séu nici odata!"

Asia incepe de comentéza „Magyar Polgár" memorandulu deputatiiloru ardeleni din drépt'a dietei din Pest'a, pe care l'au datu regimelui, si despre alu carui cuprinsu atinseramu in Nr. 9. Asia deputatii marturisescu, ca ei au acoperitu intrelasarile si au asteptatu a se face odata bune cele omise de regimu si acésta involburéza si pe „M. P." ca ei au sprijinitu 6 ani omisiunile guberniului si nici acum nu pretendu dreptulu poporului, ci se terele marieloru sale, „aruncanduse la pamentu cá sclavulu inaintea tronului Dsingiszchánu". Si mane poimane voru esploata cu dieci de mii cercurile de alegeri s. a. Totulu merge acum pe corteschedesiuri din partea tuturoru partiteloru maghiare, cari se imbraca acum in splendórea ómeniloru celoru mai binevoitori, in larva, pana candu voru mai insiela pe alegatori, cá sei realéga ér' deputati, cá se mai codifice si alti 6 ani, cum vedemu, ca au facutu in cei 6 trecuti.

Tocma primimu spre publicare program'a „clubului partitei stange dietale", care cá si celu din 1868 cuprinde intre altele aceste base ale stangei:

„Armat'a maghiara;

incetarea delegatiunei;

neaternarea finantieloru;

voiescu: reforme corespundietórie pre terenulu spiritualu si materialu; si cu deosebire reformele referitórie la darile monopolului;

voiescu: prin aceste si astfeliu de dispusetiuni, pre langa sustienerea integritatei patriei, indestulirea fiacaruia cetatianu alu patriei, de verce limba si nationalitate;

dér' le voiescu tote aceste; in tempu binevenitu, in modu si cu midiulóce corespundietórie, fara de nemicirea si periclitarea acelor'a, ce suntu bune in constelatiunea presenta." (sic!)

Nici in program'a, cu care au interesu a amagí pe alegatori, nu voru nici stangacii a sci de dreptulu nostru nationale politicu, ci numai de individi de verce limba séu nationalitate, déca -si va scóte limb'a natale si -si va caputa-o cu limba maghiara? Éca, ca chiaru si punctulu de pornire alu partiteloru ne monitéza, se stamu unde stamu, dér' se ne coadunamu, constituimu si disciplinamu intr'o partita nationale solidaria, ingrigindune singuru numai de pelea nóstra, de pretensiunile nóstre, cari nu se memoréza, ma nici ca se incurca in nici unu cadru de alta partita. „Patri'a", care canta marire intru cei de susu pentru partit'a predilectiunei sale, se ne arate celu pucinu in program'a celu pucinu aplecarea de a ne recunósce dreptulu politicu, nu personale ci nationale, fara de care, cine ne recomenda alegeri si deputati de cutare partita, e celu mai congiuratu inimicu alu causei romane nationale.

Ast'a e acuma situatiunea cea mai generalu incordata in interiorulu Ungariei si Transilvaniei, prin urmare totu in cerculu rotundu se restogolescu tóte incordarile din tóte partile; cu nemica n'au uitatu, dér' nici ca au invetiatu mai multu domnii suprematisti, usurpatori ai bunului comunu, alu limbei, fara picu de mustrare a consciintii pentru periclitarea pacei intre natiuni, — cari cá sorori legitime cu maghiar'a nu voru a remané sclavele ei politice, odata cu capulu. —

Croatii nationali cu tóte incercarile postreme de invoiéla cu min. Lonyay remasera fara resultatu impaciuitoriu, finduca partit'a unionistica aristocrata ajutata de Deák a sciutu elude inca una-data pretensiunile si precumpanirea partitei nationali. —

Asia banulu Bedecovics -si dede demisiunea, care se si primi, si directorulu finantiariu Vacanovics se puse locutiitoriu. Pornire acesta. —

Serbii tramisera una deputatiune la Pest'a, care cerú sanctionarea concluseloru congresului carlovicianu, cá se mai suscite cu acésta inca una demustratiune nationala-bescricósca, finduca sciu, ca va capeta negativa, pentruca guberniulu le va concede convocarea congresului spre a alege mai antaiu patriarchu, si déca maioritatea va alege pe unulu si minoritatea pe altulu Mai. Sa se póte denumí pe care va vre, ca-ce congresulu trecutu lu privesce guberniulu de unu conventiculu fractionariu; finduca Miletics cu nationalii si acolo au peri de lupu inaintea maghiariloru. Memorandulu deputatiunei serbe, apromise c. Lonyay, alu supune consiliului ministeriale. —

Romanii din Ungari'a si Banatu ne premergu cu ecsemplu intru constituirea, solidarea si disciplinarea partitei nationale romane, incatu incepura a impune. In comitatulu Torontalu, unde numerulu romaniloru abia face a patr'a parte din locuitori, la propunerea bravului prota Vinc. Sierbanu universitatea, dupa „Albin'a", a dechiaratu limb'a romana de limba oblegatória pentru protocólele comitatului; éca tienut'a franca si pretensiósa fara servilismu se respecta si de antagonu, pentru ca maghiarului nu i da man'a a dice dintre Scylla si Charibde: Oderint dum metuant. Eviva solidaritatea partitei romane nationale! —

Ilustritatea sa d. episcopu alu diecesei Aradului Procopiu Ivacicoviciu, spre bucuri'a comuna, se afla mai usiuratu de ból'a periculósa, care lu aruncá la patu, si si a constituitu vicariu dupa § 118 din statutulu org. pre pr. s. archimandritu Mirone Romanu, care cu consistoriulu impreuna va porta frenele diecesei.

Afacerile delegatiunei s'au incredentiatu subdelegatiunei din Pest'a dd. Ant. Mocioni, Georgiu Ioanoviciu si Vinc. Babesiu cá notariu si referinte si tóte causele despartirei comuneloru de catra serbi se voru adresa catra acesti membri. —

Slavacii inca se incórda a se constitui si disciplina in partita nationale, chiaru si dupa amenintiarile, ce suferira din caus'a limbei la adunarea reuniunei loru de antierí. —

In Cislaitani'a legea alegeriloru directe e unu ce de finetia inventiósa, una dintre suptilitatile germanesci. Totu cuprinsulu ei de 8 siere da imperatului dreptulu de a ordona deadreptulu din cercurile electorali respective alegeri la senatu, candu vreunu deputatu alesu la senatu de catra dieta -si depune mandatulu, séu candu alesii suntu a se prirí cá exdeputati. Acésta de si e basea cea mai secura pentru introducerea succesiva a alegeriloru directe la centrulu monarchiei, ea acum e calificata a nu da preste dificultatea acceptarei atatu din partea senatului catu si a dieteloru; care succedendu se va lua de mananchiu si in tierele coróne St. Stefanu pentru intregirea parlamentului si atunci se va activisa pasivitatea si a boemiloru si a poloniloru dincolo si a croatiloru si a romaniloru dincóce, or' cu totii la unu locu pe'ncetisioru. —

Poloniloru li se apromite autonomia: de legislatiune in causele comerciali, de competintie, institute de creditu, societati asecuratórie, bance (afara de bancnote), casse pastratórie, scóle poporali, gimnasia, universitati, penalitati politiane, espatriari, tutoratu, carti funduari, judecie de pace si de bagatele, organisarea deregatorieloru politice administrative de I si II instantia, unu ministru deosebitu si unu senatu propriu langa curi'a judecatorésca din Vien'a; pentru instructiune si admin. capeta din bugetulu monarchiei pausialu anuale, care se va ecsamina la 5 ani; la senatu voru fi presenti deputatii numai la desbaterea obiecteloru comune. Aceste se voru concede numai, déca le va accepta diet'a galitiana mai antaiu. — Déca nu le va accepta, atunci imperatulu va ordona alegeri directe si in Galiti'a si in Boemi'a etc. si acésta din urma e mai probabilu, finduca cerut'a maioritate a dietei cu 2/3 cu greu se va poté castiga din caus'a ruteniloru, cari suntu mai gat'a a alege deadreptulu, decatu a fi supremati si si la senatu de aristocrati'a polóna. Auersperg e cercumspectu la mesurele sale, caroru le da tipulu generalitatei si alu egalitatei. —

Intre Beust si Andrássy si organele loru se reinnoi vechi'a rivalitate. In „A. Á. Ztg." esira nesce „epistole neutrali" din Austri'a, de cuprinsu picantu. Esenti'a epistoleloru e: ca Beust a cadiutu victima singuru numai intrigeloru c. Andrássy, care de multu vená dupa ministeriulu de esterne,

cu scopu, cá se faca, cá totu imperiulu in laintru si in afara se cante pe strun'a maghiara si apoi s'a sacrificatu superbiei maghiare si ultim'a restantia de unitate a monarchiei, adica titulu de cancelariu imperiale (Andrássy nu e si cancelariu, ci numai min.). „P. Napló“ diuru. lui Andrássy cetesce levitii lui Beust, scusandu pe stapanulu seu si dicundu, ca Beust stá la carma numai pentrucá se pregatésca apostasi'a Austriei germane pentru Prusi'a s. a. Se vede, cá printr'unu transparentu, ca se pregatesce pe dupa culise una cadere cá din podu a superbiei, ce mai ca -si ésa din pele. —

Cultur'a scientifica in Transilvani'a si Ungari'a.

III. Citindu desu citat'a carte a dlui Mátrai, ti s'ar paré mai alesu pe la pag. 17, cá si cum elu ar' fi aplecatu a face acelea mustrari grele ale lui I. Apáczai si N. Bethlen, si generatiuniloru presente. In totu casulu, atata este si remane adeveru constatatu, ca ungurii suntu inca departe de a posede scóle de ajunsu si cu atatu mai departe de a le aré de modelu. Totu asemenea este adeveritu ca poporulu unguresc mai sta inca si astadi in cultura preste totu in urm'a celoru mai multe popóra europene. Suntu ce e dreptu, esceptiuni prea respectabili, care inse numai catu confirma regul'a, preste acésta ele din nefericirea natiunei si a patriei, nici decum nu suntu asia numeróse precum le velemu la alte popóra. Barbati eminenti cati s'au alesu dintre unguri pana acilea, in cea mai mica parte a loru n'au se multiamésc asc óleloru din tiéra progresele ce au facutu, ci in parte talenteloru proprie ajutate de una diligentia de feru, in alt'a érasi unei fortune prospere care'l ajutá cá se ésa in tieri straine spre a se perfectiona pe acolo.

Intocma patira si romanii, multi pucini cati se vedu inaltiati cu scienti'a loru si cu aptitudine in portarea afaceriloru publice mai pre susu de glot'a cea mare a semidoctiloru, aceia mai toti suntu autodidacti. Ei au luptatu sermanii adesea si cu lipse materiali, mai totudéun'a inse in lips'a de bibliotece, de profesori renumiti, cum si de societati de ale barbatiloru dela cari cinera invetia in una dí catu nu invetia in una luna prin lectura. Unu prea micu procentu din cei mai eminenti barbati ai nostrii au fostu fericiti de a esi in tieri straine si a primi scienti'a dela man'a antaia.

Sasiloru le fù mai usioru. Ei avendu interese fórte mari de a sta in necurmate relatiuni mai alesu cu Germani'a protestanta, n'au incetatu de a-si tramite acolo din junimea loru inca nici in acelea tempuri nefaste, pre candu tenerimei transilvane ei erá mai preste totu interdisa esirea in tieri straine (pana la 1835). Atata numai, ca sasii ce e dreptu, s'au reintorsu din Germani'a cu destule idei, inse cu fórte pucine idei practice, si asia ei inca n'au prea impinsu tiér'a mai departe; ei n'au impins'o inca si din caus'a caracterului loru celui esclusiru, pucinu comunicativu, rece, prepuitoriu, neapropiabile. Mai vertosu din acestea cause anume romanulu séu invetia fórte pucinu, séu tocma nimicu dela carturarii sasiloru.

Romanulu nici de aici inainte nu va avé se invetie prea multe nici dela unguru nici dela sasu, mai alesu ca limbele loru diferitórie catu cerisulu de pamentu de limb'a romanésca, inca'i suntu spre cea mai mare greutate si pedeca. Déra ce se si imprumute romanulu dela a dóu'a si dela a trei'a mana? Dela unguru nu póte imprumuta scientia, pentruca nu o are nici acesta, ci elu o iea pe fiacare dí si in tóte specialitatile dela germani. Pana si sintacsea limbei maghiare este germanisata cu totulu. Sasii precum atenseramu, nu suntu comunicativi de locu, déra apoi a imprumuta dela ei, ar' insemna ca voiesci a te incaldí si lumina la luna, in locu de a sta in lumin'a si caldur'a sórelui. Noi potemu se invetiamu limbele loru sub conditiune cá se invetie si ei pe a nóstra, pentru bun'a intielegere patriotica; déra scientiele si artile si cultur'a preste totu se le cautamu alrea, si anume acolo, unde vedemu ca au ajunsu — si cu totu dreptulu — se le caute connationalii nostrii din Romani'a, adica in Franci'a si in Itali'a. Avendu si tienendu de maxima, de lege nationale, cá de ací inainte intrég'a nóstra tenerime de ambele secse se-si incépa invetiatur'a esclusiru in scóle nationali romanesci, si numai dupace voru fi tari in limb'a loru, se mai caute si alte scóle acea parte a ei, care voiesce se invetie si in alte limbi. Déra limb'a latina se incépa a o invetia din fraged'a etate. Romanului cultivatu nu i este permisu a nu invetia latinesce. Totu una-data se ne adoperamu, cá din fruntea tenerimei nóstre, din cei mai buni intre cei buni, se ésa pe fiacare anu celu pucinu cate diece, care la universitati, care la cate unu politechnicu, séu la cate una academi'a de commerciu, ori de agricultura, in Itali'a, in Franci'a, ori in Belgiu. Purcediendu asia, in diece multu cincispredziece ani va vedé cine va ajunge, minunat'a prefacere spre bene a inteligentiei nóstre nationale. Spre a inlesni teneriloru buni esirea in tierile latine, se le recomandamu pe fiacare dí invetiarea si cultivarea limbei italiane si a celei francesci. Acei teneri cari cultiva cu deadinsulu limb'a materna si invétia bene limb'a latina, voru invetia limbele romanice cu mare usioratate, aprópe cá de distractiune. Se intielege de sine, ca avemu se inlesnimu tenerimei nóstre lectur'a de totu ce ese bunu si sanetosu pe campulu literaturei nóstre nationale, cum si in scientie preste totu. Limb'a nóstra se cultiva si inavutiesce pe anu ce merge intr'unu modu atatu de imbucuratoriu, incatu progresele ei surprindu inca si pe optimistii nostrii. Nici una limba européna nu a facutu acestea progrese in acestu periodu atatu de scurtu. Cu catu ne vomu invetia si cultiva limb'a nóstra mai bene, si inca in directiunea ce -si a luatu ea in anim'a, in centrulu Romanimei, cá de diece, éra mai vertosu de cinci ani incóce, cu atatu ne apropiamu mai inte de Europ'a latina, cu atatu ne confirmamu mai multu ecsistenti'a nóstra romanésca, cu atatu ne consolidamu si ne asecuramu venitoriulu in contra tuturoru tempestatiloru si orcaneloru politice.

Din contra, bine se fia sciutu si cunoscutu, ca de s'ar cultiva tenerimea nóstra numai cu ajutoriulu limbei nemtiesci si respective cu alu celei ungaresci, precum se mai cultiva inca una parte din trensa, consecentiele cele mai tragice ar' fi aprópe inevitabili pentru intrég'a natiune. Nu este vin'a nimenui, ca geniulu, ca caracterulu, ca limbele acestoru trei popóra diferu asia de aprigu intre sine. Asia a voitu Ddieu si natur'a, éra a se revolta in contra legiloru eterne, este adeverata crima, si adesea chiaru nebunia de legatu.

Éta causele, pentru care poporulu romanescu nu póte, nu i este permisu a-si cauta scienti'a si cultur'a prin midiulocirea limbei ungaresci séu nemtiesci, ori slavonesci.

Ascultati la acei teneri romani nefericiti, cari lipsiti de scóle nationali, au fostu necesitati a invetia de ecs. totu numai la scóle ungaresci séu slavice, ascultati dicu, cum se fortiédia a vorbí romanesce, cum vorbescu de latu, cum torturédia limb'a, cum li s'au scalciatu organele vorbirei. Observati inse si directiunea spiritului loru. Pe langa ce a disparutu din ei originalitatea, pe langa ce tóta actitudinea loru este óre-si-cum numai una imitatiune fortiata, apoi ei se simtu acum straini atatu intre romani, catu si intre unguri, slavi, séu nemti. Indurati-ve de acei teneri si rapindu'i din acea situatiune fatale, ducetí'i undeva la una scóla romanésca, si veti vedé cum intr'unu anu de dile ei -si voru recastiga multu din vigórea spiritului si din originalitatea loru, cum dupa alti doi trei ani va sta deschisa dinaintea loru intrégа Europ'a latina si tóta clasicitatea antica romana, candu mai inainte ei sermanii se aflá pusi, aruncati pe drumu intre Asi'a si Europ'a, lipsiti de ori-ce indreptariu, de ori-ce bussola in venitoriu.

Éta ce insemnédia a da si a face se se dè tenerimei romanesci de ambele secse educatiune si instructiune strinsu nationale romanésca in sensulu celu genuinu alu cuventului. Acésta semnifica, a restaura pe natiunea romanésca in dreptulu seu de individualitate politica, cum si in tóte drepturile sale de ereditate, pe care le are densa la tóte tesaurele de scientie, de arti si de totu ce se numesce umanitate si cultura reale in lumea latina. Éta calea cea lunga, éta campulu celu largu de activitate nationale, dela care nu ne mai póte retiené nici despotismulu personale, nici sistemele perfide machiavellistice, de si acestea mai totudéun'a suntu mai periculóse decatu insusi despotismulu personale. Pe acésta, si numai pe acésta cale voru pervení generatiunile, care ne urmédia nóue, cá se nu mai fia bajocurite de „ardeleni somnurosi, de „ómeni hebeuci si nascuti in naucia“, ci din contra, se-si póta numí patri'a loru cu fala si mandria cu care odenióra dicea alte generatiuni: Civis romanus sum. — B.

Din nordulu Transilvaniei.

Nu póte pomulu reu se produca frupte bune.
Mat. 12. 33.

Restaurationea municipale din Solnoculu interióre a decursu in orasiulu Desiu in 28, 29 si 30 Decembre an. tr., fara cá pana acuma se se fi aflatu o péna destera si binevoitória, cá se descria cu o ceruta fidelitate toti pasii representantiloru municipali romani si unguri, cum si bunavoitór'a intentiune de dreptu si ecuitate a istetiului prefectu T. C. — Acésta enigma nu ni o potemu splicá, sciendu, ca in fruntea inteligentiei nóstre romane avemu barbati cu totulu devotati causei nóstre nationale; barbati, cari au jocatu o rola frumósa nu numai in analele vietiei acestui comitatu, ci in ale patriei insesi; barbati cari, — dupa cum ii credemu noi, -si ar' dá totulu pentru fericirea si ecsistinti'a poporului si natiunei nóstre celei atatu de apasate si trantite la pariete! barbati plini de esperientia si de pracse in tóte trebile nationale politico-juridice, — dintre cari si astadi se afla unii cu locuinti'a in Desiu, parte cá amploiati ai dreptatei si ai invetiamentului si parte cá privati, de unde eu totii vedu, audu, cunoscu si sciu tóte miscarile si resultatele, ce se templa in interiorulu cottului, inse totusi nici unulu — baremu cá din datina — nu -si au luatu ostenéla de a aratá lumei intrigele, blastematiele si abusurile ce se comitu ici colea sub diferite impregiurari si tempuri. Nici unu'a nu i vine bine la socotéla, cá in astfeliu de treburi se fia din candu in candu cate unu martore oculatoriu — séu vreunu Argus, — cá nu cumva se se supere cutare séu atare — méltoságos séu chiaru tekintetes ur etc.*).

Nu ni e scopulu a lovi in onórea, caracterulu séu bunavolnti'a fruntasiloru nostri, ca-ci nu merita, déra ne dóre anim'a, candu vedemu, ca biét'a inteligentia, care raru are ocasiune a veni in centru, si necitindu de pre aici prin diurnale nemica, aluneca dintr'unu labirintu in altulu, fara scopu, fara principia, fara judecata, — nu e intielegere, concordia si in fine suntu interese particulare. — Aici e totu reulu. Óre n'ar fi cu scopu, cá fruntasii nostri, caror'a li detorimu tóta stim'a, se infiintiadia o reuniune politica-nationale, cu unu comitetu centralu in capital'a municipiului, si cu mai multe alte secundarie prin cercuri si comune? Dupa noi numai acésta reuniune, condusa fara interese particulare, fara ura, pisma etc. ni ar' smulge din abisulu calamitatiloru, in care diacemu, nu numai ea ar' fi in stare a ne redá védi'a si auctoritatea ce ni compete, — ea ar' fi, care ni ar' straformá pre toti in o adeverata sentinela cu córd'a concordiei solidarie in mana; dreptu acea rogamu, ma provocamu pre inteligenti'a fruntasia din centru, cá se nu intardia cu formarea unei astfeliu de reuniuni, cu atatu mai vertosu, ca si si organisarea notariatelor e la usia.

Déra se intramu in obiectulu, care ni lu amu propusu. Mai antaiu vomu enorá pre scurtu decursulu alegeriloru representantiloru municipali, — apoi restaurationea comitatului. (Va urmá.)

*) Acésta e caus'a causeloru, ca nu se considera ómeni de acestia, decatu, cá nesce atomi spulberabili la orce sufiare a stapaniloru, pre candu virtutea imbracata in costumulu franchetii la aparrea si descoperirea adeverului se respecta si in inimicu! — R.

Consemnare de furturi*)

patrate in cercului Lapusiului ung. in an. 1871.

2. Comun'a Suciu superióra.

S'a furatu dela Ropanu Gavrila un'a clisa in valóre	16 fl.
Totu dela Ropanu Gavrila cucurudiu	8 fl.
Dela Georgiu Oprisiu clisa . . .	50 fl.
„ „ „ grau . . .	30 fl.
Éra dela Ropanu Gavrila 1 bou de 5 ani si 2 oi	100 fl.
Dela Dumitru Popu o pandia . .	4 fl.
„ Stefanu Burzo gaini . .	7 fl.
„ Petre Bizo o tasca (traista) .	2 fl.
„ Teodoru Budu dóua oi . .	10 fl.
„ Iacobu Tututia ovesu . .	6 fl.
„ Palagia Bode grau . . .	13 fl.
„ Pavelu Barodi 1 juninca . .	30 fl.
Totu dela Pavelu Barodi malaiu (cucur.)	12 fl.
„ „ 1 tocu de brendia	2 fl.
„ „ pandia din casa	7 fl.
Dela Casianu Bizó 1 juncu de 3 ani .	30 fl.
„ Teodoru Chindrisiu 1 porcu grasu	30 fl.
Totu dela Teodoru Chindrisiu oi. . .	15 fl.
Dela Gavrila Budu 1 sumanu, 1 caldare, 1 fedelesiu si 1 sacu cu farinu	10 fl.
„ Ioane Popu 1 rimatoriu grasu .	20 fl.
„ Teodoru Pasca . . .	18 fl.
„ Teodoru Buda . . .	50 fl.
„ Andreiu Filipu purcelu . .	5 fl.
„ Iacobu Binelu doi cai . .	180 fl.
Totu dela Iacobu Binelu dóua oi .	8 fl.
Dela Grigore Buteanu 4 porci . .	30 fl.
„ Teod. Burzo din case 4 mertia de grau, apoi 3 sumane negre, 9 pandiaturi	51 fl.
„ Teodoru Burzo 1 juncu . .	51 fl.
„ Petre Bizo 1 berbentia cu brendia	10 fl.
„ Teod. Burzo unu valu de pandia	10 fl.
„ „ cucurudiu din podu .	9 fl.
„ Vasilie Cosma 1 sumanu negru, 3 pandiaturi, 2 ⅋ clise . 12 fl.	50 cr.
„ Ioane Burzo 2 sumane . .	15 fl.
„ „ 40 coti de pandia .	16 fl.
„ „ 1 mertia de ferina, 12 sterguri si 4 pandiaturi	12 fl.
„ Filipu Demianu 1 porcu grasu .	20 fl.
„ Mafteiu Ungurn „ „	20 fl.
„ Mari'a Cosma „ „	20 fl.
„ Ioane Muresianu 1 porcelu .	4 fl.
„ Zacharia Ungurn 1 mertia de grauntia si 2 cupe de brendia . .	3 fl.
„ Maximu Burzo 1 stupu si 1 óie .	12 fl.
„ Iacobu Popu curechiu de 6 fl. si malaiu de sementia 2 mertia à 3 fl.	12 fl.
„ Gabrile Chindrisiu 2 vaci . .	160 fl.
„ Grigore Cosma sierpariulu, 1 briciu si curéua din cioreci . 6 fl.	80 cr.
Sum'a	1137 fl. 30 cr.

(Va urmá.)

Confederatiunea latina.

(Urmare.)

III. Secoli intregi ecuilibriulu Europei se sustienù prin aliantie. Nu erá resbelu, in care belligerantii, de o parte si alt'a, se nu fi fostu sustienuti prin armele aliatiloru, séu celu pucinu prin o potinte interventiune diplomatica a loru, care isbutiá cá insasi victori'a se devina de multe ori infructuósa.

Acésta vechia ordine de viétia internationale, acésta specia de dreptu publicu ce se constituise in Europ'a, astadi de odata disparù cu totulu, nici se va mai restaurá, ba e chiaru imposibile cá se se mai restaure. Invingatoriulu póte astadi face totu ce vré de capulu seu; invinsulu e la discretiunea lui. Ambassadorii mediatori, astadi, precum vediramu in resbelulu cu Franci'a, nu suntu de catu nisce marturi imposibili ai lupteloru celoru mai barbare. Ei nu mai impedeca, cá odinióra, devastatiunea si omorulu.

Dóue suntu causele, cari au produsu in lume acésta conditiune, placuta barbariloru, fatale civilitatei Europei. Scienti'a de o parte, si gigantic'a miscare economica a etatei moderne, de alt'a.

Scienti'a are si o parte rea; puterea ei morale légana pre lume intr'o sigurantia falsa de funesta, pentru ca principiele sale morali se impunu popóreloru civili, pana a le face se crédia, ca ar' fi imposibile de a resturná cu forti'a lumin'a adeverului. Tari in credinti'a adeverului si a binelui, ele credu, ca e superfluu a se padi de cei rei. Ce mai e trebuintia de aliantie, pentru ce se mai curgi in aperarea celui asupritu, déca scienti'a e de ajunsu, déca progresulu e neinvinsu, déca forti'a dreptului e mai pre susu de forti'a violentiei, déca ide'a e mai tare decatu tunulu? Acestea paru a fi dogme ale etatei moderne. La 1848, pre candu Ferdinandu I. si Radetzky miscá in Itali'a, Rusi'a in Ungari'a, Prusi'a in Baden'a, cu corpurile loru de ostiri, popórele incrediute dicea, ca forti'a ideei va invinge forti'a fortiei brutale. Cine a invinsu, ide'a séu tunulu, ni o spune istori'a anilor du urma.

Pre langa scientia, o alta causa a neamestecului stateloru de astadi in resbelele veciniloru, resbele de altmintrea cu multu mai sangeróse decatu cele vechi, — este marea miscare industriale, proprietate a lumei moderne, necunoscuta lumei antice. Miscarea economica prefacù lumea intr'o vasta factoria. Ideele cele clasice de ce e justu si injustu, concediate, fura inlocuite prin ceea ce e utile si comodu. Tóte scientiele naturali si positive se pusera in servitiulu inavutirei si progresului materiale. Gintile anglosassone, lipsite de conscientia, de credintia, de morale, de umanitate, se pusera in fruntea acestei miscari economice, in Europ'a Angli'a, in Americ'a Statele-Unite, comercianti dincóce si dincolo de atlantica. Scól'a de Manchester inaltia la gradulu de scientia acésta miscare economica. Acésta miscare, lipsita de morale, ce are ea a se preocupá, ca unulu séu mai multe popóre voru trai, ori voru fi condamnate prin feru si fómе? Cine nu vede, ca s'au reintorsu conditiunile, in cari se afla lumea pre tempulu caderei imperiului romanu! Jureconsultii romani asiedia pre atunci basele dreptului eternu ce avea se guverne pentru totudéun'a genulu umanu, dreptulu democraticu, dreptu scientificu. Imperiulu romanu straluci á de intieleptiune, de comode, de lucsu, de viétia materiale. Dér' la marginile imperiului stá valuri de barbari, cari privieá, meditá, insidiá, asteptá. Or'a fatale suná si intieleptiunea romana dete pasulu ferocitei si ignorantiei crasse a barbariloru. Nu altfeliu paru a stá lucrurile in Europ'a dela primulu resbelu germanicu contra eroicei Danimarce. Literatii erá beti de scientia, popórele bete de bunestare materiale. In asemeni impregiurari, Germani'a, rediemata pe Prusi'a, mascherata de scientia, si avendu-si emisarii scientiei sale in tóte catedrele si scólele ale insesi lumei latine, surprinse Europ'a si o invinse, si incingundu-si fruntea cu tradition-alulu mirtu germanicu, facù se reinviie din mormentu imperiulu germanu din evulu mediu.

Astadi suntemu invinsi. Unde vomu gasi aliatii celoru invinsi?

Cine potu fi aliatii nostri? Tierile potinti ale Europei suntu: Angli'a, Germani'a, Austri'a, Rusi'a; éra odinióra, astadi nu mai e Franci'a.

Puté-vomu cere aliant'a Angliei? Ea e unita moralmente cu Germani'a: socer generque. ...

Germani'a vré se se intinda la Triestu, spre a insidiá de aici independinti'a Italiei. Ea se fia cumva aliat'a latiniloru?

Austri'a e nevoita vrendu-nevrendu, a servi astadi marei Germanie; cá mane, intr'o nóua Sadova, va fi incorporata imperiului germanu cu tóte tierile si popórele sale. Austri'a va fi cumva aliat'a nóstra? Ea, care intrandu in jocu cu prusianulu, inca n'a uitatu de totu antic'a sa domnia asupra peninsulei, nici o lasa Bismark se dè de totu uitarei acésta vechia si frumósa prada a marei Germanie.

Rusi'a nu are interesu pentru binele latiniloru. Aliantiele nu se incheia numai pentru triumfulu unei idee. Inasi Franci'a, care la 1859 miscase in Itali'a pentru o idea, dupa resbelu intrupá ide'a in faptulu incorporarei Nitiei si Sabaudiei.

Asia dér' aliantia cu strainii nu suntu posibili. Aliantie morali cá a Franciei cu Angli'a si Austri'a suntu amagitórie.

Ce e dér' de facutu in faci'a Germaniei si a Rusiei, legate intre sine pentru concist'a Europei, din cari si un'a singura fiacare póte se triumfe astadi de veri-ce resistintia?

Noi respundemu: porro unum est necessarium: Confederatiunea latina.

Altmintrea, ne vomu pomeni singuri, repetimu singuri, destinati a ne afla, unii dupa altii, facia in facia cu unu milionu de longobardi moderni cu krupurile loru, cu puscile loru cu acu, cu Moltke alu loru, care nascutu danesu se facù némtiu, si merse mai antaiu se desmedulieze in folosulu prusianiloru propri'a sa tiéra, dupa aceea -si intórse tóta activitatea ingenialui seu, de si imbetranitu, dér' mai reu decatu inghiatiatu, pentru ruin'a Europei si a civilitatei, libertatei si independentiei sale.

Invitamu pre toti latinii se cugete la problem'a nóstra cu seriositate, cu tóta seriositatea, di si nópte, si in totu momentulu, ca-ci nu se scie diu'a si or'a in care va veni alcoranulu lui Luther si tunulu lui Krup. Se védia italianii, francesii, spaniolii, belgianii, portugalii, romanii, ca precum singuri suntemu, singuri vomu remané; singura remase Danimarc'a, singura remase Austri'a, singura Franci'a, singure voru remané Itali'a, Spani'a si celelalte ginti latine, de nu se voru constitui numai decatu toti romanii intr'o confederatiune latina in Capitoliu. (Va urmá.)

*) Urmare din Nr. 96 alu „Gaz. Trans." an. trecutu.

RECENSIUNI MODESTE

de Ionu Valeriu Barcianu.

(Capetu.)

Mai departe Nrulu 110 a. c. alu „Fed." ni aduce urmatóriele, de caracteristica scurta: „Opulu este lucratu preste totu cu cea mai mare grigia, acuratetia si correctitate". In pucine cuvinte multu disu, numai nu destulu, nici nu se cere dela una fugitiva. A mai remasu limbagiulu, ortografi'a, sistem'a si spiritulu, cari tóte, afirmu de inainte, au fostu cu mare bagare de séma la: pentru cine si candu scrie manualulu acest'a.

Autoriulu nu e coruptu, cá alti multi moderni, ci se tiene de ceea romanésca: „Vorbe multe, — góle, seracia". Pentru aceea cuvintele lui suntu pucine, dér' indesuite si precise; afara de aceea ne inficiate de strainismi; nu dice nici mai multu, nici mai pucinu, despre ce are se dica, decatu numai chiaru catu este necesariu, si ce dice, e romanesce curatu si intieligibile. Acést'a-i prim'a calitate nu numai, ci si recerintia, pentru una stilistica buna in ori-si-care limba.

Ortografi'a a pornitu pre una cale media; nu e nici chiaru cea primita de academi'a nóstra romana de scientie din Bucuresci, nici chiaru alt'a, decatu un'a, pre care voru poté afla fericire, cati voru porni pre ea, si sciu numai in catu-va cetí romanesce, apoi mai cu séma tenerimea va cetí acestu manualu; pentru acea este deci una ortografia iniciativa la cea a academiei; abstrahundu unele alunecari tipografice, cari ne arata si asta-data, daun'a, ce o sufere Romanimea prin numerulu celu prea micu alu imprimatoriloru romani de profesiune.

Sistem'a este necomplicata, clara si evidenta; intregu manualulu este impartitu in cinci despartiemente si unu adausu. Fiacare despartiementu cuprinde unu teritoriu de sine statatoriu. Acestor'a li premerge una caracteristica generala, marcata in tóte privintiele teritorieloru respective si apoi urméza comitatele, scaunele si districtele cu orasiele si satele loru fruntasie si insemnate, si ce e mai inmeritu si practicu, fiacare locu respectivu, ilustratu cu insemnatatea sa istorica romana. Adausulu tractéza despre Dalmati'a si Bucovin'a, tocmai asia, cá si despre celealalte tiere. In fine este una „Revista numerica" despre numirile, locuitorii si ariele comitateloru si ale districteloru, care portata de orisi-cine in straitia, dér' mai cu séma, in mente, de securu n'ar fi nimenui, nici spre rusine, nici spre dauna.

Spiritulu, care l'a condusu si inspiratu pre autoriulu la scrierea manualului de georafia, este pre scurtu disu, celu mai sinceru romanu nationalu si impartialu. De patri'a sa, care intru adeveru e mandra, maiestatica si avuta si dela natura, n'a potutu dice nimicu reu séu uritu. Si pentru acea, déca va fi redicandu pre fiacare comitatu, scaunu séu districtu cu frumsetiele si avutiele sale, nu póte fi timbratu de optimistu, pentru ca tóte suntu drepte din firu in firu.

Seraciele, de si suntu peritóre prie langa avutiele locuriloru anumite, inca le a insemnatu. Asia déca ne arata Banatulu de unu magazinu de grane, dér' lipsitu de munti cu auru, argintu, etc., ne arata totuodata, ca aceste le contienu vetrele betrane ale lui Cupa si Cutéuu, cari éra nu suntu magazinu de grane. Ei, dér' tóte aceste suntu in sinulu patriei nóstre si nu afara de elu. . . . Totu pre langa acestu spiritu militéza notele cele multe istorice nationale, cari insufletiescu pre terenulu romanu studiosu atatu la studiulu acelor'a, catu lu si iniciaza la multe directiuni, cari de altmintrelea lipsescu la tenerimea din scólele inferiore, ma la unii si din cele superiore. Ce alt'a este insemnarea locuriloru de nascere ale barbatiloru nostri mari si nemoritori (afara de unii unguri, copie fidele ale clasiciloru francesi, italiani si germani, cari, scimu, ca la una a dóu'a edare, nu se voru mai edá). Ce alt'a vre se ajunga istoriculu Campulu-

Panei, Silimbrului, Cenadiului? s. a. . . . Una privire mai adenca inca ni va descoperi si acea, ca autoriulu s'au nesuitu mai multu a dá una geografia a Daciei intrege ciscarpatine, si nu a Ungariei.

Manualulu dér' nu sufere scaderi esentiale, decatu numai acele, cari s'au veritu din nescienti'a imprimatoriului in privinti'a ortografiei si cele pucine, cari s'au aratatu privatimu autoriului si s'au adnotatu si de diariulu nationalu „Albin'a“ in Nr. 91 a. c.; dér' observarea referitória la Cenadiulu vechiu este numai cá unilateralu adeverata, pentru ca Cenadiulu lui Claudiu numai ecsiste, ci numai loculu si numele acelui Cenadiu. Emendanduse aceste alunecari, vomu primí prin editiunea a dóu'a, ce se va si intemplá, unu manualu romanu de geografia a patriei nóstre, precum se pretinde. Editiunea acést'a a dóu'a inse depinde dela scaderea cealalta a manualului; adica acea, „ca geografi'a se va propune si tractá si de aici incolo in institutele nóstre nationali totu cá pana acuma; si ca acelu manualu, care este pentru aceste asiedieminte, va remané numai pre pulpitulu, séu a autoriului, séu a pucinilloru, cari -si o procura cá se fia chiaru numai procurata. . . .

Déca voru fi aceste adeverate, ce astadi totusi nu se potu crede, atunci mai bine se nici nu incepemu a vorbí de didactica romana, de crescere romanésca s. a., ca va fi numai tempu perdutu.

Reasumendu tóte resulta, ca manualulu de geografia pentru tenerimea romana de dlu profesoriu Selagianu este pana acuma celu mai potrivitu pentru institutele nóstre de invetiamentu. Este unu ajutoriu potericu de impreuna cu map'a sa cea mare pentru istori'a patriei nóstre; desbinarea geografiei de istoria este de consecintie daunatióse pentru tenerulu studiosu.

Ma, potemu dice, ca prin aparitiunea manualului amu prestatu bombardementulu bilateralu in acést'a directiune. Acum nu remane alta de facutu, decatu se se censureze din partea competenteloru senate scolarie, si conferintie invetiatoresci, cá incatu si cum este de a se propune in scólele normale si in cele gimnasiale si apoi se se primésca de manualu ordinariu pentru cunoscerea geografica a patriei nóstre. Si cutezu a afirma, ca mai scumpa ni este scól'a libera confesionala-nationala, decatu frecarile cu inspectorii statului pentru scólele nóstre. Pretiulu e preste mesura micu 1 fl. v. a. Tóte aceste despre una parte.

Despre alt'a, nu potemu inchiá recensiunile aceste scurte si necesaurite, fara a aminti unu altu meritu alu autorelui manualului nostru. Suntu notele cele etimologico-istorice despre Bihari'a, Crisiuri, Ardélu si Selagiu. Éta ce dice numai decatu dlu Marienescu in Nr. 109 alu „Feder.“ a. c. la acést'a, in epistol'a sa catra autorulu: „Dta ai pornitu pre una cale nóua a literaturei romane, cale grea pentru noi romanii, cari nu pricepemu tóte interesele nóstre nationale, dér' cale de mare folosu romanu.

Acest'a nu este numai unu mundru, ci cu tempu va fi si unu studiu neincungiuraveru de lipsa, déca vremu cu seriositate si pentru vecia se dovedimu lumei, ca noi ni cunóscemu patri'a si originea nóstra; déca vremu se demustramu adversarioru nostri, ca pamentulu Daciei a fostu si este si astadi alu nostru. Numai acea e minune, ca cum a potutu remané chiaru acestu studiu neatinsu, pre langa toti eruditii si nemoritorii nostri —. Numai credemu de adi incolo dér' la Are-delu, Aria-déiu, Ἐρέλλιον, s. a. suntu pre primitive, fara temeiulu celu adeveratu, fara adeveru etimologicu; credemu si suntemu convinsi cu „Ardeanulu“, „Silvanulu“, „curere“, „viforulu“; cu desfasiurarile nimerite ale dlui autoriu.

Si eu a-si dice cu dlu Marienescu: „Una astfeliu de colectiune (lucrare) ar' fi de pretiu pre mare pentru romanismulu nostru in Daci'a, si chiaru pentru originea dacilorn, si ar' fi dovada mai mare si decatu ce aremu in istoria despre unii seculi ai vietiei nóstre, si amu scapá de deducerile nebune ale scrietoriloru straini, cari nu vréu se afle nimicu ce e romanescu pre locurile locuite de romani“; si eu a-si dice aceste, déca ar' fi autoriulu intre atari impregiurari de tempu si isvóre necesarie, precum se ceru si precum o doresce si dlui insusi; ca-ce si catu a compusu si scosu — dupa scienti'a mea — a fostu numai unu documentu de diligintia mare si resignatiune laudavera, finduca cá profesoriu la unu gimnasiu romanu, cá celu de Beiusiu, nu póte dispune de spatiu comodu si pentru de aceste. Voinți'a ferma inse póte invinge si implini multe pentru benele si inaintarea natiunei sale precum ne arata ecsemplulu.

Incheiu totu cu dlu Marienescu: „Sperandu in energi'a dlui autoriu, dér' mai cu séma in sprijinirea inteligentiei romane din tóte partile“, adaugu rea inteligentiei romane din tóte partile“, adaugu inca, ca dlu autoriu se continue calea inceputa totu cu acelu zelu si cu acea profunditate si esactitate, cá pana acuma, si se ne intinda si istori'a stramosiloru nostri gloriosi, carea sciu, ca este tocmai in lucrare si care ni a si promisu-o in precuventarea sa; natiunei va fi spre ajutoriu si inaintare, dér' dlui autoriu unu altu titlu pentru numele, dupa care lu cunósce Romanimea. —

Cronica esterna.

Romani'a a devenitu ér' obiectulu opiniunei publice si alu scandalisatóreloru comentari diurnalistice din caus'a unoru cravale judanesci intemplate in Ismailu (orasiu in Besarabi'a romanésca, care pe la 1789 ocupata de rusi, sub Suwarow, derimanduse fortarétí'a, in 1812 fù cedata Rusiei de catra turci, ér' cu pacea dela Parisu 1856 s'a reannexatu Romaniei cu unu teritoriu bunicelu). Unu judanu dintr'o banda de hoti intrá pe furisiu in beserica, si se ascunse, candu inchise sacristanulu usile; apoi furá diu beserica mai multa argintaria si vr'o 130 galbini, profanandu preste nópte loculu santu, ér' deminéti'a esi ér' pe furisiu afara, candu se deschisera usile. Indata se lati cá fulgerulu scirea profanarii besericei si se facu unu cravalu, care costá si vieti, pentruca poporulu eră inversiunatu incatu demoli casi, sparse ferestri, pana candu fù imprastiatu de armata. Acestu cravalu inca trebue se fia provocatu cu scopu politicu, pentrucá se se póta restigni drepturile poporului, cá cum ar' fi periculosu pacei publice. Machinatiuni oligarchice. — Vreo 6000 judani loculescu in Ismaile si ei suntu suditi austriaci. Acum ce cetimu? Éca una telegrama din

„Vien'a 15 Febr. Dupa reportari din Bucuresci representantulu staturiloru unite americane a facutu propunere la princ. Carolu, cá se se presente camerei unu proiectu de lege, cá toti escendentii la orce cravalu se fia tractati dupa dreptulu statariu (furci!). Proclamarea starei martiali in 3 districte se afla in ajunu.“

Asia e, ca acésta mesura nu se potea pune in lucrare fara o provocare de scandalu, cá celu din Ismailu?! Reu facu déra democratii, ca nu feresecu poporulu de orce disordini, ca atunci n'ar da ap'a pe mor'a oligarchiei, ci tocma atunci ar' redica poporulu la dreptulu cuvinitu. — Acésta e acum la ordinea dilei in tóte statele Europei, pana candu nu -si voru asterne bine boierii, cá se póta domni cu biciusc'a fara grigia. —

Intre Marea-Britania si staturile unite americane amenintia una ruptura infricosiata, care cu greu va remané fara prorumperea de resbelu. Cestiunea Alabama a devenitu acuta, ca-ce americanii pretendu despagubire la vr'o 12 miliarde franci, pre candu poporulu si parlamentulu britanicu, nu voru a recunósce alte desdaunari decatu cele directe casiunate prin corabi'a Alabama, sub durat'a resbelului civilu americanu. Bismark se imbiá a face pe midiulocitoriulu; inse cadiú si elu in conflictu cu Angli'a pentruca acésta vre se fortifice Helgoland, care ar' inchide gur'a riului Albis la nordu-vestulu Germaniei, si Bismark protestá in contra. Evenimente mari pregnante se inaltia pe orisontele politicu alu lumei intregi. —

Varietati.

— **Invitare** de prenumeratiune la 15 predice intocmite in contra vitiuriloru si acomodabili in ori-ce tempu. — Diumetate din venitulu curatu e destinatu spre infintiarea fondului academiei romane de drepturi.

Terminulu prenumeratiunei e defiptu pre 20 Aprile a. c., éra pretiulu — acomodatu dupa numerulu prenumerantiloru — se va face cunoscutu la punerea sub tiparíu a cólei prime.

Opusiorulu — care va esí si se va espedá prenumerantiloru celu multu pana in ultim'a Maiu — va costá din unu tomu in 13—15 cóle tiparitu in octavu.

Banii de prenumeratiune se voru tramite numai dupa defigerea pretiului.

Despre spesele si venitulu curatu se va face ratiociniu in diurnale — documentatu cu atestatu dela tipografi'a respectiva si censuratu din partea prea ven. ordinariatu diecesanu.

In casu de concursu numerosu alu prenumerantiloru — numerulu prediceloru va cresce la 20.

Sperezu, ca prea ven. cleru nu -si va retrage nici cu asta ocasiune marinimos'a partenire.

Celealalte diurnale romane suntu rogate a reproduce acestea in colónele sale.

Gherl'a in 18/6 Ian. 1872.

Ioane Papiu m/p.,
preutu la penitentiariulu transilvanu.

— (Prusianii jafuitori?) „Feldpost“ din 1 Ian. in date statistice documentéza, ca dela 16 Iuliu 1870 pana la 31 Dec. s'au tramisu din Germani'a dela familii resp. la ostasi, rudele loru in Franci'a, 13,940.000 franci intr'unu milionu de scrisori; totu in acestu timpu au tramisu ostasii germani din Franci'a a casa la familii in Germani'a 34,981.200 franci in 525.900 scrisori. Aceste date suntu ale postei germane si nime nu le póte deminti. Cine au fostu dér' jafuitorii si cine umanitarii in resbelulu germano-francesu? —

— O espeditiune austriaca la polulu Nordu se va intreprinde in curendu suptu comand'a dloru Payer si Weyprecht. Baronulu Kuhn, ministrulu de resbelu, presiede o intrunire a societatei ce se ocupa cu organisarea acestei espeditiuni. Fondurile adunate se redica deja la 50 mii fiorini. Nav'a ce va portá pe exploratori la polulu Nordu va fi vaporele „Tegetthoff“, construite anume pentru acestu scopu si care va plecá la 1 Maiu. —

— Emigratiunea unei parti din poporatiunea lumei vechi in Americ'a se accentuéza din anu in anu. Astfeliu, pentru anii 1867, 1868, 1869 si 1870, numai republic'a Argentina a primitu:

In 1867	. .	23.500 emigranti.
„ 1868	. .	29.381 „
„ 1869	. .	37.934 „
„ 1870	. .	41.000 „

In 1869, secsulu barbatescu da emigratiunei 80 la suta si secsulu femeiescu 20 la suta. Elementulu agricolu, in acelasi anu 1869, da emigratiunei 75 la suta. In 1871, cifr'a emigratiloru in aceasi republica a crescutu deja. —

— Dupa espunerea facuta de administratiunea de resbelu din Berlinu, perderile armatei germane, in ultimulu resbelu din 1870—71, se redica la 102.176 ómeni, ucisi, raniti séu disparuti.

Cifr'a se descompune astfeliu:

Oficiri ucisi 984, raniti 3167, disparuti 30. In totale 4181.

Soldati ucisi 15.943, raniti 75.837, disparuti 6165. In totale 97.345. — „Rom.“

Nr. 396/v. 1872. 2—3

Publicatiune.

Domnulu baronu comite supremu alu acestui comitatu a conchiamatu conferinti'a straordinaria a comitetului comitatense alu Turdei, pentru diu'a de 26 Februariu a. c.

Dreptu aceea déra se provóca prin acésta toti membrii comitetului, se binevoliésca pre diu'a susu aratata a se infaciosia la conferinti'a ce se va tiené in Turd'a la cas'a comitatului, la 9 óre antemédia. —

Dela vice-comitele comitatului Turdei.
Turd'a in 8 Februariu 1872.

Alexiu Miksa m/p.,
vice-comite.

Cursurile

la bursa in 16 Febr. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 43	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 03½	„ „
Augsburg	—	—	112 „ —	„ „
London	—	—	113 „ 60	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „ 25	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			71 „ 05	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparíulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.